

vidneregler m.v. anvendelse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 16 og bemærkningerne hertil.

2.8. Faderens ret til at få sit faderskab fastslået

2.8.1. Gældende ret

Efter de gældende regler bliver en ægtemand i de fleste tilfælde uden videre far til de børn, som hustruen føder, jf. børnelovens §§ 2 og 3 og ovenfor pkt. 2.3.1.

Efter lovens § 5, stk. 1, kan sag om faderskab til børn som omtalt i lovens §§ 2-3 rejses af ægtemanden, moderen, barnet eller en for barnet beskikket værge.

Angivelsen af, hvem der kan rejse faderskabssag vedrørende ægtebørn, er udtømmende. Andre mænd, der har haft seksuelt forhold til moderen i den periode, hvor hun blev gravid, kan således ikke anfægte ægtemandens faderskab. Sådanne mænd kan kun få dom for deres faderskab, hvis de inddrages i en sag, der allerede er rejst af de ovenfor nævnte personer.

Efter lovens § 12 kan faderskabssag til børn uden for ægteskab rejses af moderen, barnet eller dets værge eller en af de personer og institutioner, der nævnes i § 18, stk. 2 (dvs. den, der afholder udgifterne ved barnets forsørgelse m.v.). Heller ikke her har mænd, der i konceptionsperioden har haft seksuelt forhold til moderen, således adgang til at få faderskabsspørgsmålet prøvet.

Statsamtet kan ikke selv undersøge, hvem moderen har haft samleje med i konceptionsperioden. Oplyser moderen ingen faderskabsmulighed, bliver barnet derfor faderløst.

Verserer faderskabssagen allerede for retten, vil en mand, der har kendskab til sagen, eventuelt kunne inddrages ved over for retten at oplyse, at han har haft seksuelt forhold til moderen i konceptionsperioden, jf. retsplejelovens § 456 h, stk. 1, 2. pkt. Efter denne bestemmelse skal enhver, der efter de i sagen fremkomne oplysninger kan have besvangret moderen, af retten inddrages under sagen som sagsøgt. Der ses ikke at foreligge trykt retspraksis om spørgsmålet.

Om gældende ret henvises i øvrigt til betænkningen, side 47.

2.8.2. Børnelovsudvalgets overvejelser

Børnelovsudvalget har fundet, at en mand, som har været gift med moderen i den periode, hvor hun blev gravid, eller som senere har indgået ægteskab med hende, fortsat bør have ret til at få fastslået, om han er barnets far. Det foreslås derfor, at den gældende søgsmålsret for ægtemænd videreføres.

Med hensyn til mænd, som uden at være gift med moderen har levet sammen med hende i den periode, hvor hun blev gravid, eller lever sammen med hende

på fødselstidspunktet, foreslår udvalget, at disse mænd fremover skal have ret til at få prøvet, om de er barnets far. Udvalget har i den forbindelse anført, at det forhold, at en sådan ret ikke allerede findes, først og fremmest skyldes, at der på tidspunktet for den gældende lovs gennemførelse næsten ikke fødtes børn i samlivsforhold, og at faderen til en ugift enlig kvindes barn erfaringsmæssigt har søgt at undgå at få faderskabet fastslået.

Udvalget har imidlertid fundet at måtte konstatere, at tiden er løbet fra de forestillinger, som den gældende ordning hviler på.

På den baggrund er det udvalgets opfattelse, at en mand, som inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har levet sammen med moderen på fælles bopæl, skal have meddelelse om, at barnet er født, og om hans ret til at søge sit faderskab fastslået.

Udvalget har endvidere overvejet, om også andre mænd end ægtemænd og samleverer bør tillægges ret til at få prøvet, om de er barnets far.

Efter udvalgets opfattelse kan en sådan ret i givet fald kun forventes at få yderst beskedne praktisk betydning. Den, der har haft seksuelt forhold til moderen i den periode, hvor hun blev gravid, uden at være gift med hende eller leve sammen med hende, vil således efter udvalgets opfattelse erfaringsmæssigt normalt prøve at undgå faderskabet og den deraf følgende bidragspligt.

Udvalget har imidlertid ikke ment at kunne udelukke, at der i givet fald vil blive rejst enkelte sager.

Udvalget har for det første peget på, at hensynet til, at et barn får to forældre, i tilfælde, hvor moderen ikke har villet give oplysning om faderskabsmulighederne, bør føre til, at der tillægges den pågældende ret til at få prøvet faderskabsspørgsmålet. I modsat fald vil barnet blive faderløst.

Med hensyn til tilfælde, hvor alternativet er, at en anden mand bliver barnets far, kan der efter udvalgets opfattelse peges på en række synspunkter såvel for som imod, at der tillægges den pågældende ret til at få prøvet faderskabsspørgsmålet.

Til støtte for en sådan ret har udvalget bl.a. peget på hensynet til barnets ret til at kende sit ophav, på at en fastslåelse af faderskab kan være egnet til at skabe stabilitet om barnets forhold, og på at den, der har »afgivet sine gener«, bør have ret til at få fastslået, om han er far, og til socialt samvær med sit afkom. Udvalget har endvidere peget på, at det ikke vil være muligt at opstille praktikable afgrænsninger mellem de tilfælde, hvor der skal være en søgsmålsret, og de tilfælde, som skal undtages, medmindre der opstilles så rummelige